

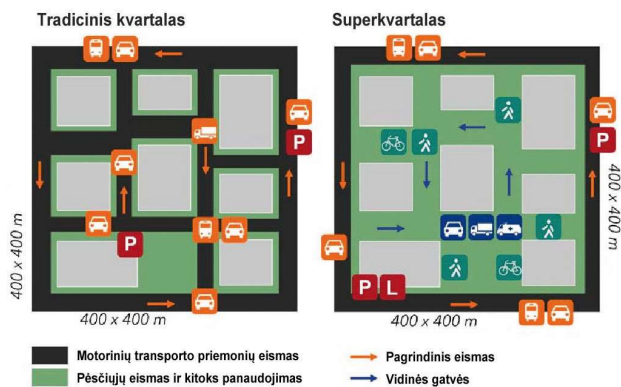
VIETOS SAVIVALDOS SPRENDIMAI –GERESNĖ APLINKA GYVENTOJAMS, PALANKU KLIMATUI

Šiuo metu vykstantys planetos klimato pokyčiai reikalauja visuotinio atsako, todėl ES šalių strateginiuose ir politiniuose dokumentuose ypatingai akcentuojama CO2 emisijų mažinimo kryptis siekiant sušvelninti klimato kaitos poveikį. Išskeltų tikslų įgyvendinimui reikalingos sutelktos įvairių sektorių ir institucijų pajėgos, tame tarpe ypatingai svarbūs išlieka vietos valdžios sprendimai bei aktyvus visuomenės dalyvavimas.

Sėkmingų visuomenės įtraukimo metodų gausu įvairiose ES šalyse, todėl dalijimasis gerąja praktika ir patirtimi gali padėti greičiau, efektyviau ir kūrybiškiau spręsti klimato kaitos mažinimo klausimus. Šia linkme dirbama ir projekte INTENSIFY („Anglies dvideginio emisijų mažinimas aktyviai dalyvaujant visuomenei“). Kaip paskatinti piliečius aktyviai dalyvauti procese, pakeisti bendruomenės ir individualų elgesį, siekiant anglies dvideginio išmetimų mažinimo – tai tikslai, kuriuos sprendžia 8 Europos miestai. Vienas jų – tai Ispanijos Baskijos regione įsikūręs Vitorija – Gasteiz miestas, kuris be įvairių kitų aplinkai ir klimatui draugiškų iniciatyvų Europoje išgarsėjo savo inovatyviu „Superkvartalų“ projektu.

Superkvartalai – tai miesto planavimo schema, kurios pagalba siekiama sumažinti privačių automobilių užimamą viešąją erdvę bei ją grąžinti žmonių naudojimui. Superkvartalai skatina socialinį kaimynysčių gyvenimą užtikrindami skirtingus, ne vien judumui skirtus, viešosios erdvės panaudojimo būdus, tuo pačiu sumažinant aplinkos taršą bei triukšmo lygį.

Ši idėja atsirado, kai atlikus viešosios erdvės vertinimą paaiškėjo, jog daugiau nei 70% erdvės yra skirta privatiems automobiliams, kurie yra ir viena pagrindinių mieste fiksuojamo išmetamų teršalų kiekio priežasčių, be to, būtent dėl automobilių eismo daugiau kaip trečdalis miesto gyventojų patiria triukšmą, viršijantį leistinas normas.

Superkvartalas – tai teritorija, apjungianti kelis miesto kvartalus (žr. paveikslą). Superkvartalo viduje esanti erdvė paliekama pėsčiųjų bei dviračių eismui. Privačių automobilių ir viešojo transporto eismas leidžiamas tik aplink šiuos kvartalus esančiose gatvėse (taip vadinamuose pagrindiniuose keliuose). Mieste numatyta palaipsniui įgyvendinti naują miesto viešųjų erdvių sistemą, kuri bus sudaryta iš 77 superkvartalų.

Įgyvendinus superkvartalo projektą, pėsčiųjų eismui skirtas plotas padidėjo nuo 45% iki 74% visos teritorijos, išmetamų CO2 sumažėjo 42%, kietųjų dalelių koncentracija sumažėjo 38%, taip pat sumažėjo ir triukšmo lygis nuo 66,50 dBA iki 61,00 dBA.

Rengiant „Superkvartalo“ projektą, savivaldybė palaikė nuolatinius ryšius bei konsultavosi su įvairiomis gyventojų bei piliečių asociacijomis. Siekiant paskatinti palankią viešąją nuomonę apie naują darnaus judumo kultūrą mieste, buvo sukurta bei pradėta įgyvendinti informavimo ir sąmoningumo ugdymo kampanija. Išsamų šios iniciatyvos aprašymą (anglų k.) ir kitų šalių savivaldybių, dalyvaujančių INTENSIFY projekte geruosius pavyzdžius galite rasti svetainėje <https://www.interregeurope.eu/intensify/>. Drauge su kitais ES šalių partneriais INTENSIFY projekte kaip konsultacinis partneris dalyvauja aplinkosaugos organizacija iš Lietuvos: VŠĮ Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras.